

NGHĨA NHÂN TỢ CÁNH CHUỒN CHUỒN (3)

(Tập Ghi)

Tháng 6 năm 2003, cùng Âu Cơ về nghỉ hè VN.

Một buổi sáng đang ngồi phơi nắng trên bờ biển Nha Trang, bất thần có một cậu nhỏ đến bên cạnh mời mua các tấm post card. Thấy cái dáng vừa gù lưng vừa cà thọt, hai nách chống trên hai nạng gỗ, áo quần tả tơi rách nát, đôi mắt to, khuôn mặt xạm nắng, tôi động lòng mua hết tất cả các xấp ảnh chụp phong cảnh quê hương nào cậu đã trình ra. Cậu nhỏ tên Phong, trạc ngoài 30 tuổi.

Từ đó Phong và đám chúng tôi (cả MPK) quen biết nhau.

Trong một lần ngồi tại nhà hàng 62 Trần Phú, thấy Phong lân la châu chực bên ngoài, tôi mời cậu vào bàn.

Suốt bữa ăn, cả đám lắng nghe những lời kể có đầu có đuôi của cậu, luôn những câu hỏi của tôi.

Cậu nói:

“Con sinh năm 1968. Lúc vừa chào đời, má con thấy con bị tàn tật nên bỏ vào cô nhi viện. Sau tháng Tư 1975, mấy ông CS đẹp bỏ cô nhi viện, con được gần 10 tuổi phải ra đường tự kiếm cái ăn.”

Tôi hỏi:

“Thân con tàn tật, làm gì để sống?”

“Con bán vé số, bán ảnh. Đi từ tỉnh này qua tỉnh khác, mấy anh lơ xe đò thương tình cho quá giang không tính tiền xe.”

“Đêm con ngủ ở đâu?”

“Ngủ chợ, ngủ đường, ở Nha Trang con ngủ trên bãi. Nói chung hễ chỗ nào ghé lưng được thì con nằm ngủ. Mấy ông công an đuổi riết rồi cũng lơ cho con.”

“Con có họ hàng gì không?”

“Chẳng ai. Chỉ hai vợ chồng con nhỏ có sạp bán tranh làm bạn. Thỉnh thoảng tụi nó cũng cho con ăn.”

“Con có buồn không?”

“Buồn riết rồi cũng quen cô ơi.”

Phong tâm sự:

“Giờ con chỉ mơ có được cái sạp như con nhỏ bạn, bày bán các bức phong cảnh hay áo quần cho khách du lịch. Chứ cái thân con mà lê tới lê lui chỗ này chỗ khác, cực quá.”

“Ừ, cực thiệt! Tội nghiệp!”

Phong kể:

“Đóng một cái sạp phải tốn bảy trăm năm chục ngàn, vợ chồng nhỏ bạn hứa đứng ra mua giúp áo quần tranh ảnh lúc đầu, sau trả cả vốn lẫn lời lại cho chủ. Nhưng làm sao con mơ nổi cái sạp?”

Rồi, đột ngột Phong đưa câu hỏi:

“À, mà cô làm nghề gì vậy?”

“Cô đi buôn.”

Phong trố mắt:

“Cô đi buôn? Người như cô mà đi buôn, ai tin cho được.”

Tôi cười, quay sang MPK, nhiếp ảnh gia nghệ thuật:

“Thật. Anh MPK nổi tiếng thế nào, con đọc báo hay xem TV chắc cũng biết, hỏi thử ảnh xem lời cô nói có đúng không?”

MPK gật đầu:

“Ừ, cô đi buôn, từ Cà Mau ra tới Nha Trang, một năm đôi lần cô buôn hàng chuyên.”

Phong, vẻ lém lỉnh:

“Vậy mà hôm rày con cứ tưởng cô là Việt kiều ở nước nào về!”

Tôi cũng cười, giơ ra cánh tay trần rám nắng của mình:

“Không, cô là dân Cà Mau chính hiệu. Con coi nè, da tay cô đen y hệt các chị bán hàng dưới Cà Mau.” (ngừng một lát) “Mà lúc nãy con nói là mơ có được một cái sạp gỗ?”

“Dạ.”

“Con có tin trên đời có phép lạ?”

Phong cười lớn:

“Làm gì có phép lạ! Con không tin điều đó.”

“Ví dụ như có ai thương tình mà giúp con thực hành mơ ước?”

Phong trở giọng mỉa:

“Đến mẹ con còn bỏ con vô cô nhi viện thì có ai trên đời thương mà giúp cho hả cô?”

*

**

Buổi kế tiếp, cũng tại nhà hàng 62 Trần Phú, cả đám tắm biển xong, đang ngồi ăn thì Phong tìm tới. Lại mời vào bàn. Ước mơ theo cái sạp bán tranh cũng được nói đến. Tôi bảo:

“Cô là dân đi buôn nên tiền bạc rất sòng phẳng. Giả như bây giờ cô cho con mượn 750 ngàn đồng, đòi ra thêm 250 ngàn mua sắm tranh ảnh, vị chi một triệu thì con nghĩ sao?”

Phong trở mắt, trong ánh nét thấy điều sừng sốt.

MPK và đám em út chung quanh cũng trở mắt, vẻ như không hiểu tôi đang dự tính chuyện gì trong đầu.

Hồi lâu.

Tôi bật cười:

“Sao mọi người ngồi ngây như vậy? (quay sang Phong) Cô nói thiệt với con điều đó mà!”

Phong ấp úng:

“Cô nói... thiệt? Cô cho con... mượn tiền mở sạp?”

Rồi bật kêu:

“Con không phải lê la đầu đường xó chợ nữa?”

MPK:

“Lúc đó em là ông chủ sạp, còn lê la đi bán tranh lẻ làm gì.”

Mọi người ồ lên cười.

Tôi nói với Phong:

“Hôm qua cô hỏi con có tin phép lạ không thì con bảo rằng không. Bây giờ cô chứng minh cho con thấy rằng có. Cô sẽ cho con mượn tiền đóng sạp. Đó là phép lạ. Một năm sau cô từ Cà Mau quay lại mà thấy con làm ăn khá thì cô sẽ chỉ lấy lại vốn mà không tính lời cho con. Con chịu không?”

MPK đệm:

“Còn nếu như em ‘chạy’ thì bọn anh cũng sẽ giúp cô mà ‘chạy’ theo em.”

Thấy tôi không hiểu từ ngữ ‘chạy’, chú em tên Tuyên giải thích:

“Có nghĩa là *giứt nợ* đó chị.”

Câu chuyện kết thúc với lời tôi yêu cầu Phong:

“Con bảo cô bạn tới khách sạn gặp cô. Cô sẽ đưa tiền nhờ nó tìm người đóng cho con cái sạp.”

Ngay buổi chiều hôm đó, cô bạn Phong tới khách sạn. Tôi đưa cô một triệu, cô bé đỏ hoe đôi mắt:

“Cô thật phúc đức mà giúp anh Phong như vậy. Vợ chồng con cũng thương ảnh nhưng cùng lắm là chỉ có thể giúp cho ảnh bữa ăn qua ngày thôi.”

Ngày hôm sau bọn tôi về Dalat.

Một tuần lễ sau quay lại Nha Trang.

Đang ngồi trong 62 Trần Phú thì thấy Phong từ lề đường bên kia tìm sang, vẻ tươi tỉnh, áo quần tươm tất. MPK kêu lên:

“Chà, hôm nay đẹp dữ?”

Phong xòe hai vạt áo chemise hoa hòe màu đỏ, e then nở nụ cười, điệu phân trần với MPK:

“Áo này của một ông Tây cho em năm ngoái, em để dành, may sao có áo mới mà khai trương cái sạp.”

(Quay sang tôi):

“Hôm rày làm sạp, con cứ ngóng cô hoài. Hỏi chú Quang cô ở đâu mà không thấy ra ăn thì chú bảo cô đi Dalat, bữa nay mới xuống. Từ sáng tới giờ con chờ đợi. Thấy cái xe đồ Bảy Cao nào chạy đến cũng cứ nghĩ là xe đưa cô về khách sạn 62 Trần Phú này.”

Quang chủ quán đang ngồi chung bàn, nói:

“Tâm lòng chị giúp cho thằng Phong đã cảm hóa vợ em. Bả từ nào tới giờ rất keo kiệt, vậy mà bắt chước chị, bữa nào thấy thằng Phong lê la ngoài cửa, cũng gọi vào cho nó đĩa cơm hay tô phở.”

Vẻ sung sướng lộ ra ngoài mặt, Phong giơ tay chỉ cái sạp treo các tấm tranh và các cái sà rông bên kia đường, bảo:

“Bây giờ mời cô với các anh em qua cửa hàng, xem cái gì cô ưng ý thì cứ lấy đem về Cà Mau biểu cho bà con.”

Tôi cười:

“Ưng ý thì phải mua trả tiền, chứ lấy không sao được?”

Cái sà rông mua 50 ngàn bữa đó, tới bây giờ tôi vẫn còn giữ như một kỷ niệm đáng yêu.

*

**

Hai tuần lễ sau, từ Dalat xuống Nha Trang, như thường lệ, cả đám chúng tôi cũng trú lại khách sạn 62 Trần Phú, ăn nhà hàng 62 Trần Phú. Nhìn qua cái sạp của Phong bên kia đường thấy trông trơn, tôi hỏi Quang chủ quán:

“Cái sạp thằng Phong sao không thấy treo tranh ảnh áo quần gì hết?”

Quang đưa tay chỉ sang bờ biển:

“Đó, thằng Phong ở đó! Trong cái đám ngồi chồm hỏm dưới cụm dương đó.”

Tôi và đám em chẳng ai hiểu gì theo cái chỉ tay của cậu chủ quán.

Bấy giờ Quang mới thủng thẳng nói:

“Nó đánh bài, chơi đề, bán sạch hết rồi, chỉ còn trơ cái sạp chõng ngoe, nay mai cũng có người sang lại.”

Tất cả bưng tỉnh sau một lúc bàng hoàng.

MPK đưa ra nhận định:

“Nếu nói theo số phận thì thằng Phong này có số ăn mày. Nó được chị giúp đổi sang thân làm chủ, nhưng chỉ được một hai tuần rồi cốt khí vẫn hoàn cốt khí, cốt ăn mày cũng hoàn cốt ăn mày, chị ơi!”

Cả bọn cười to.

*/ Nhân vật Quang đã chết vì đột quy vào mùa hè 2009;

+ Nhà hàng và khách sạn 62 Trần Phú đã bị đập, xây thành một nơi chốn kinh doanh mới.

+ Nhân vật MPK đang ở Dalat.

+ Nhân vật Tuyên cũng còn ở Dalat.

+ Nhân vật “cô bán sạp” không biết ở đâu.

+ Riêng nhân vật Phong tên thật người thật (có lẽ) vẫn đang lê la bán post card trên bờ biển Nha Trang (!?)

*Trần Thị Bông Giấy.
(Bài viết xong tại San Jose lúc 12:10 khuya
thứ Năm July 25/2019.)*

[]